

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

2.1. Λίγα λόγια για τη χώρα

Η Φινλανδία είναι η έκτη μεγαλύτερη χώρα της Ευρώπης σε έκταση. Καλύπτει επιφάνεια 338.000km² και ο πληθυσμός της είναι ίσος με 5.200.000 κατοίκους σύμφωνα με απογραφή του 2001. Από τη συνολική επιφάνεια της χώρας, το 70% καλύπτεται από δάση και το 10% από νερό. Μετά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, η Φινλανδία είναι η πιο αραιοκατοικημένη χώρα της Ευρώπης: σε κάθε τετραγωνικό χιλιόμετρο αναλογούν μόλις 17 κάτοικοι. Περισσότερο από το 65% του πληθυσμού της Φινλανδίας ζει σε αστικές περιοχές, με την πρωτεύουσα, το Ελσίνκι, να συγκεντρώνει περίπου 550.000 κατοίκους. Το πολιτικό σύστημα της χώρας είναι προεδρευόμενη δημοκρατία. [1]

Τόσο στη γλώσσα, όσο και στον πολιτισμό, η Φινλανδία σχετίζεται στενά με τις άλλες Βόρειες Χώρες. Είναι επίσης μέλος του Σκανδιναβικού Συμβουλίου, κύριος στόχος του οποίου είναι η συνεργασία και η εναρμόνιση της νομοθεσίας στα μέλη-κράτη (Ισλανδία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία και Δανία). Η Φινλανδία είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 1995. Επίσημες γλώσσες του κράτους είναι τα Φινλανδικά και τα Σουηδικά.

Η οικονομία της Φινλανδίας είναι ισχυρή και στηρίζεται κυρίως στην ελαφριά και στη βαριά βιομηχανία, στο εμπόριο, το οποίο αφορά σε εξαγωγές ξυλείας και παραγώγων της, καθώς και στους τομείς της υψηλής τεχνολογίας [1]. Το 65% του εργατικού δυναμικού απασχολείται στον τριτογενή τομέα, 27% ασχολείται με τη βιομηχανία και τις κατασκευές, ενώ το 8% σχετίζεται με τη γεωργία και τη δασοπονία [2]. Ο πληθωρισμός είναι σταθερός και κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα (1,6% το 2002) [3].

2.1.1. Συνθήκες και ποιότητα ζωής

- *Κόστος ζωής*

Το κόστος ζωής στη Φινλανδία κυμαίνεται σε ελαφρά υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά είναι αρκετά χαμηλότερο συγκριτικά με τις άλλες Βόρειες χώρες [4].

Ωστόσο, το σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας παρέχει αρκετές δωρεάν υπηρεσίες για την ιατρική περίθαλψη και την εκπαίδευση.

- *Εξεύρεση στέγης*

Αν και οι περισσότεροι Φινλανδοί ζουν σε ιδιόκτητες κατοικίες, η εξεύρεση στέγης για ενοίκια ή αγορά είναι αρκετά εύκολη [5]. Όλοι όσοι είναι μόνιμοι κάτοικοι της

Φινλανδίας ή εργάζονται στη χώρα έχουν το δικαίωμα αγοράς ακινήτου, χωρίς κανένα περιορισμό ως προς την εθνικότητα. Σε γενικές γραμμές οι τιμές ενοικίασης ή πώλησης ακινήτων πρόκειται να ακολουθήσουν ανοδική πορεία κατά τα επόμενα χρόνια, με μικρότερο όμως ρυθμό σε σχέση με προηγούμενες περιόδους.

Πολύ συχνά μεγάλες εταιρίες ή οργανισμοί αναλαμβάνουν την εξεύρεση στέγης για τους εργαζομένους τους.

Για την εξεύρεση στέγης οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν πληροφορίες σε [3]:

- *Μεσιτικά γραφεία.* Στα γραφεία αυτά ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται για την αγορά ή ενοικίαση ακινήτου. Παράλληλα μπορεί να λάβει χρήσιμες πληροφορίες για πιθανή χρηματοδότηση και δάνεια από τράπεζες ή άλλους πιστωτικούς οργανισμούς.
- *Μέσα μαζικής ενημέρωσης.* Πληροφορίες για την εξεύρεση στέγης υπάρχουν άφθονες τόσο στο διαδίκτυο, στους δικτυακούς τόπους των μεγάλων μεσιτικών γραφείων, όσο και στις μεγαλύτερες εθνικές εφημερίδες της Φινλανδίας (Helsingin Sanomat) και συγκεκριμένα στα φύλλα της Παρασκευής, του Σαββάτου και της Κυριακής, στα οποία υπάρχουν πολλές αγγελίες για ενοικίαση ή αγορά ακινήτων. Επίσης υπάρχουν σύνδεσμοι για ιστοσελίδες σχετικές με την ενοικίαση ή την αγορά ακινήτων.
- *Τοπικές δημοτικές αρχές.* Αρκετές φορές, παρέχονται ακίνητα προς ενοικίαση από τους μεγάλους δήμους της χώρας. Αφορούν μόνο σε μόνιμους κάτοικους της περιοχής και το ενοίκιο δεν διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με την υπόλοιπη αγορά ακινήτων.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι:

Real estate agents:

www.vvo.fi, www.sato.fi, www.yhrak.fi

Άλλες ιστοσελίδες:

www.oikotie.fi, www.lasipalatsi.fi/kompassi/ilmoitust/

The Helsinki City Housing Office:

www.kv.hel.fi

- *Εκμάθηση γλώσσας*

Οι περισσότεροι Φινλανδοί μιλούν πολύ καλά αγγλικά, οπότε δεν είναι απαραίτητη η εκμάθηση της γλώσσας για τους αλλοδαπούς που ζουν και εργάζονται στη χώρα.

Ωστόσο, μαθήματα εκμάθησης της φινλανδικής γλώσσας παρέχονται από [6]:

- θερινά ή χειμερινά τμήματα στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας,
- δημοτικά κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων,
- δημόσια εκπαιδευτικά ινστιτούτα ή εκπαιδευτικά ινστιτούτα εγκεκριμένα από το κράτος και
- ιδιωτικά φροντιστήρια.

Η διάρκεια των μαθημάτων ποικίλει ανάλογα με τον εκπαιδευτικό οργανισμό και το επιθυμητό επίπεδο εκμάθησης της γλώσσας. Για τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η παρακολούθηση των μαθημάτων στα δημόσιους οργανισμούς είναι δωρεάν, ενώ υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης πιστοποιητικού γνώσης της φινλανδικής γλώσσας κατόπιν ειδικών εξετάσεων [6].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι:

Θερινά τμήματα πανεπιστημίων	www.kesayliopistot.fi/
University of Helsinki	www.helsinki.fi/kksc/language.services/kesan_kurssit.htm
International Cultural Centre Caisa	kulttuuri.hel.fi/caisa/ohjelma/courses_en.html
The Centre for International Mobility CIMO	finland.cimo.fi/studyingfinnish/index.htm
The Adult Education Centres	www.ktol.fi
Tavataan taas! Finnish for Foreigners	donnerwetter.kielikeskus.helsinki.fi/FinnishForForeigners/

- *Εκπαίδευση για τα παιδιά*

Στη Φινλανδία η εκπαίδευση διακρίνεται σε υποχρεωτική πρωτοβάθμια, μετά-υποχρεωτική δευτεροβάθμια και ανώτερη ή ανώτατη [7].

Η **πρωτοβάθμια** και ο πρώτος κύκλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διαρκεί εννέα χρόνια (από την ηλικία των 7 ετών μέχρι την ηλικία των 16 ετών). Διακρίνεται στην κατώτερη βαθμίδα (από το πρώτο έως το έκτο έτος) και την ανώτερη βαθμίδα (από το έβδομο έως το ένατο έτος). Ωστόσο, τα εννέα αυτά έτη θεωρούνται ως ενιαίος κύκλος. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα έναρξης της εκπαίδευσης σε ηλικία 6 ετών και η συνέχισή της για δέκατο, συμπληρωματικό έτος.

Οι Φινλανδοί πρέπει να ολοκληρώσουν την υποχρεωτική εκπαίδευση, η οποία αρχίζει το φθινόπωρο του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το έβδομο έτος της ηλικίας τους. Η υποχρεωτική εκπαίδευση θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί με την επιτυχή ολοκλήρωση του κύκλου αυτού (Peruskoulu/Grundskola), την ολοκλήρωση αντίστοιχων σπουδών ή τη συμπλήρωση δέκα ετών στο σχολείο.

Οι Φινλανδοί παρακολουθούν τα μαθήματα στη μητρική τους γλώσσα, δηλαδή τη φινλανδική, τη σουηδική ή τη Sami. Κάθε μαθητής σχολικής ηλικίας που ζει στη Φινλανδία έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του.

Το σχολικό έτος αρχίζει τον Αύγουστο και τελειώνει την τελευταία εργάσιμη ημέρα της εικοστής δεύτερης εβδομάδας του Μαΐου. Χωρίζεται σε δύο εξάμηνα. Τα παιδιά γίνονται δεκτά με μόνο κριτήριο την ηλικία τους, εφόσον η εκπαίδευση είναι υποχρεωτική. Υπάρχει δυνατότητα παρέκκλισης από τον κανόνα αυτό υπό ειδικές προϋποθέσεις. Η υποχρεωτική εκπαίδευση παρέχεται δωρεάν.

Στη Φινλανδία υπάρχουν αρκετά σχολεία, στα οποία η διδασκαλία γίνεται στις κυριότερες ευρωπαϊκές γλώσσες [4].

Στην κατώτερη βαθμίδα διδάσκεται, υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή, μια ξένη γλώσσα. Η δυνατότητα επιλογής παρέχεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει επιλεγεί μια από τις άλλες εθνικές γλώσσες ως υποχρεωτική ξένη γλώσσα.

Στην ανώτερη βαθμίδα συνεχίζεται η διδασκαλία της πρώτης ξένης γλώσσας και αρχίζει η διδασκαλία μιας δεύτερης. Οι ξένες γλώσσες που διδάσκονται, συνήθως, είναι η αγγλική, η γαλλική, η γερμανική και η ρωσική.

Οι μαθητές που ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση λαμβάνουν το σχετικό απολυτήριο, το οποίο τους παρέχει τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο **δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης** γενικού ή επαγγελματικού χαρακτήρα. Η εκπαίδευση παρέχεται στους μαθητές δωρεάν, όπως και όλα τα απαραίτητα βιβλία, εξοπλισμός και υλικό. Οι δημοτικές αρχές παρέχουν δωρεάν σίτιση και, ανάλογα με την απόσταση, δωρεάν μεταφορά ή στέγαση. Τα οικοτροφεία παρέχουν τις υπηρεσίες τους δωρεάν.

Ο δεύτερος κύκλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γενικού χαρακτήρα (Lukio/Gymnasieskola) περιλαμβάνει τρία έτη γενικής εκπαίδευσης για μαθητές ηλικίας 16 έως 19 ετών. Συνεχίζονται, στον κύκλο αυτό, οι εκπαιδευτικές λειτουργίες του προηγούμενου κύκλου, παρέχοντας στους μαθητές τα προσόντα για περαιτέρω σπουδές. Οι σπουδές διακρίνονται σε τρία είδη: υποχρεωτικές, εξειδικευμένες και εφαρμοσμένες. Κάθε μαθητής πρέπει να ολοκληρώσει τις υποχρεωτικές σπουδές, ενώ δεν μπορεί να τις παρατείνει περισσότερο από μια καθορισμένη χρονική περίοδο.

Το σχολικό έτος αρχίζει τον Αύγουστο και τελειώνει την τελευταία εργάσιμη ημέρα της εικοστής δεύτερης εβδομάδας του Μαΐου, με εξαίρεση την τρίτη και τελευταία τάξη.

Οι μαθητές που έχουν τελειώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση μπορούν να εγγραφούν στο δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γενικού χαρακτήρα. Οι αιτήσεις υποβάλλονται βάσει του ενιαίου εθνικού συστήματος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αποτελεί η μέση βαθμολογία του μαθητή, στα θεωρητικά μαθήματα, κριτήριο εισαγωγής σε ορισμένα ιδρύματα.

Η φοίτηση στο δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γενικού χαρακτήρα είναι δωρεάν. Η εθνική εκπαιδευτική επιτροπή έχει τη δυνατότητα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να επιτρέψει την καταβολή διδάκτρων. Οι μαθητές αγοράζουν, συνήθως, τα βιβλία τους και τον λοιπό εξοπλισμό.

Κατά τον δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γενικού χαρακτήρα συνεχίζεται η διδασκαλία των ξένων γλωσσών που άρχισε κατά τον πρώτο κύκλο. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα εκμάθησης άλλων γλωσσών.

Το φινλανδικό κράτος υποστηρίζει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με την παροχή υποτροφιών, εγγυήσεων δανείων και επιδοτήσεων επιτοκίων στους μαθητές. Οι δημοτικές αρχές παρέχουν, σε ημερήσια βάση, δωρεάν σίτιση και, μέχρι το 1993, είχαν την υποχρέωση να παρέχουν δωρεάν μεταφορά. Σήμερα, οι αρμόδιοι φορείς εξακολουθούν να λαμβάνουν κρατικές επιχορηγήσεις για τη μεταφορά και αποφασίζουν για τη δωρεάν παροχή της υπηρεσίας αυτής.

Στη Φινλανδία, η **τριτοβάθμια εκπαίδευση** παρέχεται στα πανεπιστημιακά ιδρύματα και στα μη πανεπιστημιακά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Ammattikorkeakoulu/Yrkeshøgskola).

Ο *πανεπιστημιακός τομέας* αποτελείται από 20 ιδρύματα, εκ των οποίων 10 διαθέτουν διάφορες σχολές (Yliopisto/Universitet) και 10 είναι εξειδικευμένα (Korkeakoulu/Høgskola), όπως οι σχολές οικονομικών σπουδών, διοίκησης επιχειρήσεων κ.τ.λ. Η διάρθρωση του πανεπιστημιακού πτυχίου αναθεωρήθηκε πρόσφατα σε όλους σχεδόν τους τομείς καλύπτει όλα τα τμήματα. Σύμφωνα με το νέο σύστημα, εισάγεται μια κατώτερη βαθμίδα σπουδών (Bachelor) σε όλους σχεδόν τους τομείς. Σε αρκετά πανεπιστήμια ένα μέρος των μαθημάτων διδάσκεται στα αγγλικά.

Δικαίωμα εισαγωγής στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχουν οι μαθητές που επιτυγχάνουν στις γενικές εξετάσεις στη Φινλανδία. Από το 1991, το ίδιο δικαίωμα έχουν και οι μαθητές που διαθέτουν πτυχία κολεγίων και επαγγελματικής εκπαίδευσης που χορηγούνται από τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης. Το διεθνές απολυτήριο (Baccalaureate) παρέχει, επίσης, το ίδιο δικαίωμα. Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προέρχονται από άλλες χώρες μπορούν να εισαχθούν στην περίπτωση που το απολυτήριό τους ή άλλο σχετικό πιστοποιητικό παρέχει τη δυνατότητα εισαγωγής στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αντίστοιχης χώρας. Τα πανεπιστήμια επιλέγουν τους φοιτητές τους σύμφωνα με δικά τους κριτήρια επιλογής. Οι εισαγωγικές εξετάσεις αποσκοπούν στην αξιολόγηση του ενδιαφέροντος που δείχνει ο υποψήφιος για τον συγκεκριμένο τομέα, καθώς και στην εκτίμηση της καταλληλότητάς του και των ικανοτήτων του. Οι υποψήφιοι κατατάσσονται σύμφωνα με τα εξής κριτήρια:

- βαθμοί του πιστοποιητικού επιτυχίας στις γενικές εξετάσεις και στο απολυτήριο του δεύτερου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και αποτελέσματα κατά τη δοκιμασία επιλογής (πρόκειται για το πιο συνηθισμένο σύστημα)
- αποτελέσματα της δοκιμασίας εισαγωγής
- βαθμολογία του πιστοποιητικού γενικών εξετάσεων και απολυτήριο δεύτερης βαθμίδας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ο αριθμός των εισακτέων είναι περιορισμένος σε όλους τους τομείς. Η διάθεση των θέσεων καθορίζεται από τις εισαγωγικές εξετάσεις.

Η μη πανεπιστημιακή τριτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από το ammattikorkeakoulu, που λειτουργεί παράλληλα με τα πανεπιστήμια και παρέχει νέα είδη πτυχίων. Τα πτυχία αυτά έχουν αναγνωριστεί νομοθετικά ως πτυχία τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά έχουν εντονότερο επαγγελματικό χαρακτήρα απ' ό,τι τα ακαδημαϊκά πτυχία. Αυτή η μη πανεπιστημιακή τριτοβάθμια εκπαίδευση διέπεται από καθεστώς πρότυπου σχεδίου που άρχισε το 1991. Οι μαθητές που έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μπορούν να ζητήσουν την εισαγωγή στο ammattikorkeakoulu, υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- επαγγελματική εκπαίδευση (μόνο για τον ίδιο τομέα),
- γενικές εξετάσεις και απολυτήριο δεύτερου κύκλου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γενικού χαρακτήρα (για όλους τους τομείς ammattikorkeakoulu) ή
- αντίστοιχες σπουδές στην αλλοδαπή.

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι δωρεάν, μολονότι συζητείται τα τελευταία έτη το ενδεχόμενο καταβολής διδάκτρων. Καταβάλλεται υποχρεωτικά μόνο το ετήσιο τέλος εγγραφής στη φοιτητική ένωση, με το οποίο παρέχεται σειρά δωρεάν υπηρεσιών. Οι φοιτητές αγοράζουν το εκπαιδευτικό υλικό, καταβάλλουν τις δαπάνες σίτισης και ταξιδιού, αλλά μπορούν να ζητήσουν οικονομική βοήθεια από δημόσια ταμεία.

Τόσο στην πανεπιστημιακή, όσο και στη μη πανεπιστημιακή τριτοβάθμια εκπαίδευση, το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Αυγούστου και λήγει την 31η Ιουλίου. Η πανεπιστημιακή διδασκαλία παρέχεται σύμφωνα με το πρόγραμμα, συνήθως μεταξύ Σεπτεμβρίου και Μαΐου και διακρίνεται σε δύο εξάμηνα. Στα μη πανεπιστημιακά ιδρύματα, οι εργασίες αρχίζουν τον Αύγουστο και τελειώνουν την τελευταία εργάσιμη ημέρα της εικοστής δεύτερης εβδομάδας του Μαΐου.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Education:
International Schools:

www.minedu.fi

Die Deutsche Schule Helsinki: www.dsh.edu.hel.fi

The English School: www.eschool.edu.hel.fi

The International School of Helsinki: www.ish.edu.hel.fi

The Lycée franco-fi nlandais d'Helsinki: www.hrsk.fi

École française Jules Verne Helsinki: www.france.fi/ecole/

Turku International School: www.tkukoulu.fi/~kvkoulu/

Oulu International School: edu.ouka.fi/~esco/documents/

The Finnish-Russian School: www.svk.edu.hel.fi

2.1.2. Συνθήκες εργασίας

- Τρόποι εξεύρεσης εργασίας

Η αναζήτηση απασχόλησης στη Φινλανδία γίνεται με μέσα παρόμοια με αυτά που υπάρχουν στα περισσότερα κράτη μέλη της Ένωσης. Συγκεκριμένα, υπάρχει η δυνατότητα [5]:

- Εκδήλωσης άμεσου ενδιαφέροντος σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς, στέλνοντας ένα αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα και μια συνοδευτική επιστολή, στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι της επιθυμίας για απασχόληση στη συγκεκριμένη εταιρία.
- Εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε προσφορές εργασίας που δημοσιεύονται στον τύπο της Φινλανδίας (καθημερινό ή ειδικευμένο), σε δικτυακούς τόπους εξεύρεσης εργασίας, στις ιστοσελίδες των μεγάλων εταιριών ή σε βάσεις δεδομένων για την απασχόληση.
- Επικοινωνίας με τα δημοτικά γραφεία εύρεσης απασχόλησης, τα οποία παρέχουν δωρεάν πληροφορίες κατά την εύρεση εργασίας, τις εργασιακές συνθήκες, το επίδομα ανεργίας και την πρόσβαση στην εξειδίκευση.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Employment:

www.mol.fi

Τύπος:

Helsingin Sanomat, www.oikotie.fi

Διαδίκτυο:

www.jobline.fi

Γραφεία εύρεσης εργασίας:

www.mol.fi/english/employment/services.html

• *Ανεργία*

Το εργατικό δυναμικό της Φινλανδίας αποτελείται από περίπου 2.370.000 γυναίκες και άνδρες. Αναγάγοντας τον αριθμό αυτό στον πληθυσμό της χώρας, προκύπτει ότι στη Φινλανδία το ποσοστό απασχολούμενου πληθυσμού με ηλικία μεταξύ των 15 και των 64 ετών είναι αρκετά υψηλό (67,7% το 2002) [8]. Η ανεργία τα τελευταία χρόνια κυμαίνεται σε σταθερά επίπεδα (9,1% τα έτη 2001-2002) και εμφανίζει παραπλήσια τιμή για άνδρες και γυναίκες.

Η απασχόληση αυξήθηκε κατακόρυφα μετά την οικονομική ύφεση των αρχών της δεκαετίας του '90. Μεταξύ του 1994 και του 2001 οι θέσεις εργασίας αυξήθηκαν κατά 319.000 ή ποσοστιαία κατά 1,7% το έτος. Ο δείκτης απασχόλησης τη συγκεκριμένη περίοδο αυξήθηκε από 59% σε 67.7%. Η γρήγορη αύξηση στην απασχόληση περιορίστηκε κατά τα έτη 2001-2003 ως αποτέλεσμα της οικονομικής κάμψης. Οι θέσεις εργασίας στον τομέα της παροχής υπηρεσιών, στις κατασκευές και στις δημόσιες υπηρεσίες συνέχισαν να αυξάνονται, αλλά παρατηρήθηκε έντονη μείωση στους τομείς της βιομηχανίας, της γεωργίας και της **δασοπονίας**. Αναμένεται βελτίωση της απασχόλησης από το 2004, η οποία όμως θα έχει μικρότερο ρυθμό ανάπτυξης σε σχέση με αυτόν της αρχής της δεκαετίας του '90 [9].

Το ποσοστό ανεργίας ακολουθεί μειωτική τάση φτάνοντας το 9,1% το 2002 από 16.6% το 1994 και αναμένεται να φτάσει το 8% το 2008. Το ποσοστό των μακροχρόνιων ανέργων μειώθηκε σταθερά το 2002 σε ποσοστό 2.3% [9]. Ωστόσο, οι δείκτες απασχόλησης δεν κατανέμονται ομοιόμορφα στη χώρα, αλλά εμφανίζουν έντονες διαφορές. Η μητροπολιτική περιοχή του Ελσίνκι και οι περιοχές κοντά στις μεγάλες πόλεις εμφανίζουν μεγαλύτερη ανάπτυξη στην απασχόληση [10].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Employment:

www.mol.fi

The Research Institute of the Finnish Economy:

www.etla.fi

- *Δικαιώματα εργαζομένων*

Κατά την ανάληψη εργασίας ο εργαζόμενος συνήθως υπογράφει σύμβαση, στην οποία αναφέρονται οι υποχρεώσεις του, η αμοιβή και άλλες παροχές. Σε γενικές γραμμές οι συμβάσεις εργασίας είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατή η διακοπή της σχέσης εργασίας, εφόσον συντρέχουν σημαντικοί λόγοι, όπως χρεοκοπία της επιχείρησης ή σοβαρή παραμέληση των καθηκόντων του εργαζόμενου. Ο εργοδότης οφείλει να ενημερώσει τον εργαζόμενο 14 μέρες ως 6 μήνες πριν την απόλυσή του, ανάλογα με τη διάρκεια της σύμβασης εργασίας του.

Στη Φινλανδία το κατώτατο όριο της αμοιβής καθορίζεται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας για κάθε τομέα. Το επίπεδο της αμοιβής πρέπει να είναι ίδιο για τους Φινλανδούς και τους αλλοδαπούς εργαζόμενους. Εκτός από το βασικό μισθό, πρέπει να προβλέπεται ειδική αποζημίωση για τις υπερωρίες ή την εργασία κατά την περίοδο αργιών.

Σύμφωνα με το νόμο, οι ώρες εργασίας ανέρχονται σε 8 ημερησίως ή 40 συνολικά την εβδομάδα. Σε κάποιους τομείς οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας προβλέπουν λιγότερες ώρες εβδομαδιαίως (37,5). Υπάρχουν αυστηρά όρια στις υπερωρίες, οι οποίες δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 250 κατά τη διάρκεια του έτους. Οι εργοδότες οφείλουν να κρατούν αρχεία για όλες τις υπερωρίες των εργαζομένων τους και την αποζημίωση που κατέβαλλαν [11].

Η διάρκεια της άδειας καθορίζεται επίσης από το κράτος. Οι εργαζόμενοι με διάρκεια απασχόλησης μικρότερη του 1 έτους δικαιούνται άδεια 2 ημερών για κάθε μήνα εργασίας, ενώ αυτοί που εργάζονται παραπάνω από 1 έτος δικαιούνται 2,5 ημέρες το μήνα [12]. Σε κάποιες περιπτώσεις, συλλογικές συμβάσεις εργασίας ορίζουν μεγαλύτερη διάρκεια άδειας. Εκτός από την ετήσια άδεια, οι εργαζόμενοι δικαιούνται

άδεια ασθενείας και οικογενειακή (μητρότητας, πατρότητας, γονική), η διάρκεια της οποίας καθορίζεται από τη σχετική νομοθεσία και τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να παρέχει ασφαλείς συνθήκες εργασίας και ασφάλιση για την περίπτωση ατυχήματος σε όλους τους εργαζομένους. Προβλέπεται επίσης ασφάλιση των εργαζομένων για όλες τις ασθένειες που σχετίζονται με το επάγγελμά τους [12].

Για την παροχή επιδόματος ανεργίας ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να εγγραφεί ως υποψήφιος εργαζόμενος σε ένα γραφείο εύρεσης εργασίας. Οι άνεργοι λαμβάνουν ημερήσια αποζημίωση ως επίδομα ανεργίας, το ύψος της οποίας σχετίζεται με το εισόδημά τους. Το επίδομα ανεργίας μπορεί να φτάσει τα 830€/μήνα και παρέχεται μέχρι 500 ημέρες [12]. Όσοι δεν έχουν καταφέρει να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ή εξακολουθούν να είναι άνεργοι για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 500 ημερών, δικαιούνται οικονομική υποστήριξη από το Ινστιτούτο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το ύψος της οικονομικής βοήθειας ανέρχεται στα 470€/μήνα. Και στις δύο περιπτώσεις, ο άνεργος πρέπει να αποδείξει ότι είναι διαθέσιμος στην αγορά εργασίας και πρόκειται να εργαστεί μόλις του παρασχεθεί κάποιου είδους απασχόληση.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ministry for Employment:	www.mol.fi
Social Insurance Institution	www.kela.fi
Ministry of Social Affairs and Health	www.stm.fi
Occupational health Services	www.occuphealth.fi

- *Εκπροσώπηση εργαζομένων και μηχανικών*

Δεδομένου ότι το καθεστώς απασχόλησης στη Φινλανδία καθορίζεται κυρίως από συλλογικές συμβάσεις εργασίας, τα εργατικά σωματεία έχουν σημαντικό ρόλο στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Για τους μηχανικούς υπάρχουν διάφορα σωματεία. Ο Σύλλογος των Πτυχιούχων Μηχανικών Φινλανδίας (The Finnish Association of Graduate Engineers -TEK) εκπροσωπεί τα μέλη του στις διαπραγματεύσεις για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας σχετικά με τους μισθούς και τις συνθήκες εργασίας στη βιομηχανία, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Επίσης, ασχολείται με όλα τα επαγγελματικά, εκπαιδευτικά και κοινωνικά θέματα του κλάδου σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Προάγει επίσης την επιστήμη προς όφελος των ανθρώπων, του περιβάλλοντος και της κοινωνίας [13].

Τα περίπου 57000 μέλη του καθιστούν το Σύλλογο Πτυχιούχων Μηχανικών το δεύτερο σωματείο στην Ένωση των Σωματείων των Επαγγελματιών με Ακαδημαϊκό

Τίτλο (Confederation of Unions for Academic Professionals). 34500 είναι επαγγελματίες μηχανικοί και τα υπόλοιπα μέλη είναι φοιτητές [13].

Ο σύλλογος παρέχει στα μέλη του υπηρεσίες για την εύρεση εργασίας, συμβουλές για εκπαιδευτικά και επαγγελματικά θέματα, ασφάλιση έναντι της ανεργίας (στο ταμείο ΙΑΕΤ, το οποίο ασφαρίζει μηχανικούς, αρχιτέκτονες και οικονομολόγους), ασφάλιση ταξιδιού, εκπνώσεις σε συγκεκριμένα είδη μέσω της κάρτας μέλους, καθώς και ενημέρωση στα τρέχοντα θέματα του επαγγέλματος μέσω των περιοδικών εκδόσεών του [13]. Η ετήσια συνδρομή ανέρχεται σε 243,60€.

Υπάρχει ακόμη η Ένωση των Επαγγελματιών Μηχανικών της Φινλανδίας (Union of Professional Engineers in Finland), η οποία παρέχει νομικές συμβουλές για εργασιακά θέματα, όπως [14]:

- τη σύναψη σύμβασης εργασίας και την ερμηνεία της
- το ύψος των αμοιβών
- την άδεια εργασίας
- τις ώρες εργασίας και την αποζημίωση των υπερωριών
- τη νομιμότητα ενδεχόμενης απόλυσης του εργαζομένου.

Εκτός από την παροχή συμβουλών, στις περιπτώσεις εργασιακών προβλημάτων η Ένωση ασφαρίζει τα μέλη της και καλύπτει τα νομικά έξοδα μέχρι το ποσό των 17000€ [14]. Επίσης πληροφορεί τα μέλη της σε θέματα φορολογίας, κοινωνικής ασφάλισης και συντάξεων. Παρέχει επίσης ασφαλιστική κάλυψη σε περίπτωση ανεργίας. Η Ένωση των Επαγγελματιών Μηχανικών της Φινλανδίας αριθμεί γύρω στα 55737 μέλη, 11% των οποίων είναι γυναίκες.

Η εκπροσώπηση των μηχανικών που μιλούν σουηδικά μπορεί να γίνει μέσω ξεχωριστού σωματείου (The Association of Swedish-speaking Engineers in Finland), στο οποίο συμμετέχουν 3143 μέλη.

Η εκπροσώπηση των αρχιτεκτόνων μπορεί να γίνει μέσω της Ένωσης Φινλανδών Αρχιτεκτόνων (The Finnish Association of Architects), κύριος στόχος της οποίας είναι η παροχή των απαραίτητων μέσων στα μέλη της για την επίτευξη του κοινού στόχου: την ποιότητα του δομημένου περιβάλλοντος. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή στη διαμόρφωση των σχετικών νομοθετικών διατάξεων, στην παρακολούθηση των αμοιβών των αρχιτεκτόνων και στη διαφύλαξη των εργασιακών συνθηκών. Παρέχει επίσης υποστήριξη σε επαγγελματικά θέματα σχετικά με τις συμβάσεις εργασίας, την απασχόληση και την εκπαίδευση [15]. Οργανώνει επίσης ανοιχτούς και κλειστούς διαγωνισμούς για αρχιτεκτονικά έργα. Η Ένωση Φινλανδών Αρχιτεκτόνων αριθμεί 3304 μέλη, από τα οποία 39% είναι γυναίκες.

Υπάρχει επίσης ο Σύλλογος των Φινλανδικών Αρχιτεκτονικών Γραφείων (The Association of Finnish Architectural Offices).

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Finnish Association of Graduate Engineers: www.tek.fi
The Union of Professional Engineers in Finland: www.insinooriliito.fi
The Association of Swedish-speaking Engineers in Finland: www.diff.fi
The Finnish Association of Architects: www.safa.fi
The Association of Finnish Architectural Offices: www.atl.fi
Confederation of Unions for Academic Professionals in Finland – AKAVA: www.akava.fi

2.2. Αναγνώριση πτυχίων και επαγγελματικών δικαιωμάτων

2.2.1. Μηχανικοί

- Σπουδές-τίτλοι-ειδικότητες

Η εκπαίδευση των μηχανικών γίνεται σε Πανεπιστήμια, στα οποία υπάγονται πολλές σχολές διαφόρων ειδικοτήτων (multi-faculty Universities) και σε Σχολές Τεχνολογίας, αντίστοιχες με τις ελληνικές Πολυτεχνικές Σχολές (School of Technology) [16].

Τα προγράμματα σπουδών των μηχανικών διαρκούν συνήθως 5-6 έτη. Αφορούν κυρίως στο αντικείμενο του:

- πολιτικού μηχανικού
- τοπογράφου μηχανικού
- ηλεκτρονικού μηχανικού,
- ηλεκτρολόγου μηχανικού,
- χημικού μηχανικού,
- μηχανολόγου μηχανικού
- μηχανικού αυτοματισμών
- μηχανικού περιβάλλοντος
- μηχανικού βιομηχανίας και διαχείρισης
- μηχανικού πληροφορικής
- μηχανικού επικοινωνιών
- μηχανικού φυσικής και υλικών

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Åbo Akademi University:

Tavastgatan 13
FIN-20500 Åbo
Tel. +358 2 215 4836
Fax +358 2 215 3230
E-mail: international@abo.fi
www.abo.fi

University of Oulu

P.O. Box 8000
FIN-90014 University of Oulu
Tel. +358 8 553 4042

Helsinki University of Technology	Fax +358 8 553 4041 E-mail international.office@oulu.fi www.oulu.fi P.O. Box 1100 (Otakaari 1, Espoo) FIN-02015 HUT Tel. +358 9 451 2110 Fax +358 9 451 5332 E-mail kv-info@hut.fi www.hut.fi/english/
Lappeenranta University of Technology	P.O. Box 20 FIN-53851 Lappeenranta Tel. +358 5 621 6080 Fax +358 5 621 6099 E-mail ibt@lut.fi /www.lut.fi
Tampere University of Technology	Korkeakoulunkatu 10 P.O. Box 527 FIN-33101 Tampere Tel. +358 3 3115 2447 Fax +358 3 3115 2640 E-mail interoff@tut.fi www.tut.fi
Ministry of Education	P.O. Box 29 (Meritullinkatu 10) FIN-00023 Government Tel. +358 9 160 04 or 578 14 Fax +358 9 135 9335 www.minedu.fi
National Board of Education	P.O. Box 380 (Hakaniemenkatu 2) FIN-00531 Helsinki Tel. +358 9 774 775 Fax +358 9 7747 7865 E-mail opetushallitus@oph.fi www.oph.fi

- Άσκηση επαγγέλματος

Το επάγγελμα του μηχανικού περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής του γενικού συστήματος αναγνώρισης των πτυχίων. Δεν υπόκειται σε ιδιαίτερους κανόνες στη Φινλανδία, συνεπώς μπορεί να ασκηθεί χωρίς να απαιτείται κατά κανόνα η χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος [7].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Finnish Association of Graduate Engineers:	www.tek.fi
The Union of Professional Engineers in Finland:	www.insinooriliitto.fi
The Association of Swedish-speaking Engineers in Finland:	www.diff.fi

- Αναγνώριση και ισοτιμία πτυχίων

Κάθε μηχανικός έχει το δικαίωμα να επωφεληθεί από την αναγνώριση των πτυχίων σύμφωνα με τις Κοινοτικές Οδηγίες, αν οι επαγγελματικοί τίτλοι τού επιτρέπουν να ασκήσει το επάγγελμα του μηχανικού στη χώρα προέλευσης. Αντικείμενο της αναγνώρισης αποτελεί ο τίτλος ή το σύνολο των τίτλων που δίνουν πρόσβαση στο επάγγελμα του μηχανικού στο κράτος μέλος προέλευσης [7].

Το κράτος υποδοχής μπορεί να ζητήσει την υποβολή σε περίοδο άσκησης ή εξετάσεις καταλληλότητας, (κατ' επιλογή του υποψηφίου), εφόσον υπάρχουν

ουσιώδεις διαφορές μεταξύ της εκπαίδευσης στη χώρα προέλευσης και στο κράτος υποδοχής. Η ύπαρξη τέτοιων διαφορών δικαιολογεί την εφαρμογή μέτρων αντιστάθμισης, αλλά δεν δικαιολογεί την άρνηση της αναγνώρισης [7].

Στην περίπτωση αυτή οι αρχές της χώρας υποδοχής έχουν προθεσμία τεσσάρων μηνών για να απαντήσουν στην αίτηση για αναγνώριση των προσόντων. Σε περίπτωση άρνησης, η απόφαση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και δίνεται η δυνατότητα προσφυγής στη δικαιοσύνη σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες στη χώρα υποδοχής. Η έλλειψη απόφασης εντός της προθεσμίας των τεσσάρων μηνών θεωρείται ως έμμεση απόρριψη. Τα κοινοτικά θεσμικά όργανα δεν έχουν τη δυνατότητα να ακυρώσουν διοικητικές αποφάσεις που έχουν λάβει οι εθνικές αρχές. Μόνο τα αρμόδια εθνικά όργανα μπορούν να ακυρώσουν μια απόφαση απόρριψης της αίτησης για την αναγνώριση των επαγγελματικών σας πτυχίων. Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου περιορίζονται στο να αναγνωρίσουν την παράβαση ενός κράτους λόγω κακής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου ή της ύπαρξης εθνικής νομοθεσίας που είναι ασυμβίβαστη με το κοινοτικό δίκαιο. Εναπόκειται στις αρχές του εν λόγω κράτους να τροποποιηθούν οι μεμονωμένες αποφάσεις που έχουν λάβει σύμφωνα με πρακτική ή νομοθεσία που έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο [7].

Μετά την αναγνώριση των επαγγελματικών πτυχίων, μπορεί να υποβληθεί υποψηφιότητα για θέση μηχανικού όπως και οι κάτοχοι εθνικών πτυχίων, με τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Finnish Association of Graduate Engineers:	www.tek.fi
The Union of Professional Engineers in Finland:	www.insinooriliito.fi
The Association of Swedish-speaking Engineers in Finland:	www.diff.fi
National Board of Education	www.oph.fi

2.2.2. Αρχιτέκτονες

- Σπουδές-τίτλοι-ειδικότητες

Οι σπουδές της αρχιτεκτονικής στη Φινλανδία παρέχονται από τρία εκπαιδευτικά ιδρύματα και διαρκούν 5-6 έτη. Οι σπουδές συνήθως περιλαμβάνουν θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

University of Oulu	P.O. Box 8000 FIN-90014 University of Oulu Tel. +358 8 553 4042 Fax +358 8 553 4041 E-mail international.office@oulu.fi www.oulu.fi
Helsinki University of Technology	P.O. Box 1100 (Otakaari 1, Espoo) FIN-02015 HUT Tel. +358 9 451 2110

Tampere University of Technology

Fax +358 9 451 5332
E-mail kv-info@hut.fi
www.hut.fi/english/
Korkeakoulunkatu 10
P.O. Box 527
FIN-33101 Tampere
Tel. +358 3 3115 2447
Fax +358 3 3115 2640
E-mail interoff@tut.fi
www.tut.fi

- Άσκηση επαγγέλματος

Η αρχιτεκτονική και το επάγγελμα του αρχιτέκτονα στη Φινλανδία δεν υπόκεινται σε κανόνες. Συνεπώς η άσκηση του επαγγέλματος είναι ελεύθερη [7].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Finnish Association of Architects

www.safa.fi

The Association of Finnish Architectural Offices:

www.atl.fi

- Αναγνώριση και Ισοτιμία πτυχίων

Το επάγγελμα του αρχιτέκτονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτεται από την οδηγία 85/384/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1985. Για την αναγνώρισή του βάσει της οδηγίας αυτής, θα πρέπει τα σχετικά τυπικά προσόντα να προβλέπονται στο άρθρο 11 της οδηγίας ή στην ανακοίνωση που προβλέπεται από το άρθρο 7 [7].

Ωστόσο, η εν λόγω οδηγία δεν περιέχει πλήρη εναρμόνιση της εκπαίδευσης για αρχιτέκτονες. Μπορούν συνεπώς να υπάρχουν και άλλα προγράμματα σπουδών αρχιτεκτονικής που δεν συμφωνούν με την οδηγία αυτή, αλλά είναι απόλυτα νόμιμα. Οι σπουδές αυτές (και τα σχετικά πτυχία που τις επιβεβαιώνουν) μπορούν να αναγνωριστούν βάσει του άρθρου 52 της συνθήκης ΕΚ, όπως ερμηνεύθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην απόφασή του της 7ης Μαΐου 1991 στην υπόθεση C-340/89 «Βλασσοπούλου». Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή το κράτος μέλος υποδοχής είναι υποχρεωμένο να λάβει υπόψη, όταν του υποβάλλεται αίτηση άσκησης επαγγέλματος που υπόκειται σε κανόνες από την πλευρά μετακινούμενου, ο οποίος έχει το δικαίωμα να ασκεί το ίδιο επάγγελμα στο κράτος καταγωγής ή προέλευσης, τα πτυχία, πιστοποιητικά και άλλους τίτλους που κατέχει ο υποψήφιος, καθώς και την επαγγελματική του πείρα. Εάν αυτά τα τυπικά προσόντα ισοδυναμούν με αυτά που απαιτεί η εθνική νομοθεσία για την άσκηση του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα θα πρέπει να παρέχεται η ίδια άδεια και στον μετακινούμενο. Εάν δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, θα πρέπει να του δοθεί η δυνατότητα να καλύψει τα κενά της εκπαίδευσής του. Τελικά, οποιαδήποτε διοικητική απόφαση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να δίνει τη δυνατότητα δικαστικής προσφυγής, ώστε να ελεγχθεί αν είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο [7].

Η αναγνώριση που προβλέπεται από την οδηγία (καθώς κι αυτή που βασίζεται απευθείας στο άρθρο 52 της συνθήκης ΕΚ) δεν ισχύει για πτυχία που έχουν αποκτηθεί από υπηκόους της Κοινότητας σε κράτος εκτός της Ένωσης. Όταν το πτυχίο έχει αποκτηθεί σε τρίτη χώρα η αναγνώρισή του είναι προαιρετική και εμπίπτει στην αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους. Η αναγνώριση ενός πτυχίου τρίτης χώρας από ένα κράτος μέλος δεν υποχρεώνει και τα άλλα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν το πτυχίο αυτό. Ο νομικός ορισμός της αρχιτεκτονικής, καθώς και το νομικό καθεστώς του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα (για παράδειγμα δικαιώματα, υποχρεώσεις, αρμοδιότητες, ασυμβίβαστο) καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής. Συνεπώς, το νομικό καθεστώς του μετακινούμενου θα είναι το ίδιο με αυτό των επαγγελματιών που έχουν αποκτήσει τα τυπικά προσόντα τους στο κράτος μέλος υποδοχής. Αυτό μπορεί να έχει ως συνέπεια να μην διαθέτει ο μετακινούμενος στο κράτος υποδοχής ορισμένες αρμοδιότητες που είχε στο κράτος μέλος καταγωγής ή προέλευσης [7].

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

The Finnish Association of Architects
The Association of Finnish Architectural Offices:

www.safa.fi
www.atl.fi

2.3. Εργασιακές σχέσεις

2.3.1. Μηχανικοί

Η έντονη ανάπτυξη της Φινλανδίας στους τομείς της τεχνολογίας και των επικοινωνιών προσδίδει στο επάγγελμα του μηχανικού ιδιαίτερη σημασία. Το 85% των μηχανικών στη χώρα απασχολείται στον ιδιωτικό τομέα, 12% εργάζεται στο δημόσιο, ενώ 3% ασκεί ελεύθερο επάγγελμα [14].

Συγκεκριμένα, οι μηχανικοί απορροφούνται στον κατασκευαστικό τομέα (5%), στην έρευνα και την ανάπτυξη (8%), στη διεύθυνση επιχειρήσεων (10%), στη λειτουργία και συντήρηση εξοπλισμού (12%), στο εμπόριο ή στα οικονομικά (17%), σε μελέτες (32%), στη διδασκαλία (3%) ή εκτελούν άλλες αρμοδιότητες του μηχανικού (11%) [14].

Στον ιδιωτικό τομέα οι μισθοί καθορίζονται από την ελεύθερη αγορά, ενώ στο δημόσιο καθορίζονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Το ύψος ενός μέσου μισθού μηχανικού στη Φινλανδία είναι ίσο με περίπου ίσο με 3000€ [17].

Η εθνική νομοθεσία αναφορικά με την κατασκευή δημοσίων έργων ή άλλων ειδικών θεμάτων καθορίζεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, εκτός από τα ηλεκτρικά έργα, τα οποία επιβλέπονται από το Υπουργείο Βιομηχανίας.

2.3.2. Αρχιτέκτονες

Οι αρχιτέκτονες στη Φινλανδία μπορούν να εργαστούν σε τεχνικές εταιρίες ή γραφεία, στο δημόσιο τομέα ή να ασκήσουν ελεύθερο επάγγελμα. Στον ιδιωτικό τομέα οι αποδοχές τους προσδιορίζονται με ιδιωτικά συμφωνητικά, ενώ στο δημόσιο τομέα ισχύουν συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Το ύψος ενός μέσου μισθού αρχιτέκτονα στη Φινλανδία είναι περίπου ίσο αυτό του μηχανικού (3000€) [18].

2.4. Ασφάλιση

2.4.1. Μηχανικοί

Η φινλανδική κοινωνική ασφάλιση περιλαμβάνει τις κοινωνικές ασφαλίσεις, την κοινωνική πρόνοια και τις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες υγιεινής. Στη συνέχεια παρατίθεται μία σύνοψη των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχουν οι εν λόγω οργανισμοί.

Στη Φινλανδία, οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες υγιεινής είναι συνήθως στην αρμοδιότητα των δήμων. Για παράδειγμα, η συνδρομή ηλικιωμένων και μειονεκτούντων ατόμων, όπως και η φύλαξη παιδιών, είναι αρμοδιότητα των κοινωνικών υπηρεσιών του δήμου. Οι βασικές υπηρεσίες υγιεινής στους δήμους επικεντρώνονται συνήθως σε ιατρικά κέντρα που διαχειρίζεται αυτόνομα ο δήμος ή σε συνεργασία με γειτονικούς δήμους. Πέρα από τις δημόσιες υπηρεσίες υπάρχει και ιδιωτική συνδρομή. Κάθε δήμος πρέπει να συμβάλλεται με ένα νοσοκομειακό κέντρο για ειδικευμένη νοσοκομειακή περίθαλψη και υπηρεσίες νοσοκομείου. Το δικαίωμα πρόσβασης στις κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες υγιεινής εξαρτάται από τη διαμονή στο δήμο και διέπεται από τη σχετική νομοθεσία.

Στη Φινλανδία, η κοινωνική ασφάλιση περιλαμβάνει δύο συστήματα συντάξεων που καθορίζονται από τη σχετική νομοθεσία: την κοινωνική σύνταξη, που βασίζεται στη διαμονή, και τη σύνταξη γήρατος που βασίζεται στο εισόδημα. Στις κοινωνικές ασφαλίσεις συμπεριλαμβάνονται επίσης η ασφάλιση ασθένειας, η ασφάλεια ατυχημάτων και η ασφάλεια κατά της ανεργίας. Στόχος των υποχρεωτικών κοινωνικών ασφαλίσεων είναι να καλύπτουν όλους τους πολίτες, σε θέματα γήρατος, ασθένειας, ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών, ανεργίας και οικονομικών ζημιών λόγω του θανάτου του επικεφαλής της οικογένειας, στο πλαίσιο των προαναφερθέντων νόμων.

Η κοινωνική ασφάλιση καλύπτει τις κοινωνικές συντάξεις, τις αποζημιώσεις ασθένειας και μητρότητας, και τα βασικά ημερήσια επιδόματα ανεργίας. Οι βασικές αυτές

εγγυήσεις αναγνωρίζονται σε όλα τα πρόσωπα που διαμένουν στη Φινλανδία, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται από την κοινωνική ασφάλιση χρηματοδοτούνται από τους εργοδότες και από τις εισφορές των ασφαλιζομένων, που παρακρατούνται κατά τη δήλωση των εισοδημάτων. Η σχετική χρηματοδότηση συμπληρώνεται από το κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Οι συντάξεις γήρατος που βασίζονται στο εισόδημα και απευθύνονται στους μισθωτούς και τους επιχειρηματίες, χορηγούνται από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, οργανισμούς και συνταξιοδοτικά ταμεία. Ο οργανισμός αναφοράς είναι το Ινστιτούτο Κοινωνικής Πρόνοιας, σύμφωνα με το νόμο σε ό,τι αφορά τις συντάξεις γήρατος. Οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν εισφορά για σύνταξη γήρατος των υπαλλήλων τους. Η εισφορά του εργαζομένου αντιπροσωπεύει το 4% των αποδοχών του και παρακρατείται στην πηγή από τον εργοδότη. Οι εργοδότες από την πλευρά τους είναι υποχρεωμένοι να ενταχθούν σε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα σε ατομική βάση.

Οι εργοδότες είναι εξάλλου υποχρεωμένοι να ασφαλίσουν κατά των εργατικών ατυχημάτων τους υπαλλήλους τους. Οι ασφάλειες κατά ατυχημάτων πραγματοποιούνται σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Εκτός από το γενικό σύστημα ασφάλισης κατά της ανεργίας, υπάρχει στη Φινλανδία και ένα προαιρετικό σύστημα ασφάλισης κατά της ανεργίας που βασίζεται στο εισόδημα μέσω ειδικών ταμείων που διαχειρίζονται τα συνδικάτα.

Για να γίνει εγγραφή στην κοινωνική ασφάλιση βάσει της διαμονής, θα πρέπει γενικά να έχει γίνει εγγραφή προηγουμένως στο αρμόδιο φινλανδικό γραφείο και στη συνέχεια να ζητηθεί μέσω ειδικού εντύπου από το τοπικό γραφείο κοινωνικής ασφάλισης να γίνει η εγγραφή στην ασφάλιση ασθένειας. Κατά την υποβολή της αίτησης θα πρέπει να παρουσιαστεί διαβατήριο ή δελτίο ταυτότητας. Μετά την εγγραφή στην ασφάλιση ασθένειας ο ασφαλιζόμενος έχει πρόσβαση σε όλες τις παροχές που προβλέπει η φινλανδική νομοθεσία.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι και διευθύνσεις:

Ασφάλιση συντάξεων γήρατος βάσει του εισοδήματος: Eläketurvakeskus

Opastinsilta 7

PL 11

00521 Helsinki Puh: 09 - 1511

Κοινωνικές συντάξεις:

Kansaneläkelaitos

Koskelantie 5

PL 82

00601 Helsinki Puh: 09 - 777 01

Finnish Centre for Pensions:

www.etk.fi/english/etusivu.asp

Ασφαλίσεις κατά των εργατικών ατυχημάτων: Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto

Bulevardi 28

00120 Helsinki

Social Insurance Institution:

www.kela.fi/

2.4.2. Αρχιτέκτονες

Στους αρχιτέκτονες η υγειονομική περίθαλψη περιλαμβάνει ακριβώς ότι και για τους μηχανικούς, επειδή το σύστημα αφορά όλους τους πολίτες που μένουν στη Φινλανδία ανεξάρτητα από το επάγγελμά τους.

2.5. Φορολόγηση

Στη Φινλανδία ο τρόπος φορολόγησης είναι ενιαίος για όλους τους εργαζόμενους.

Οι μόνιμοι κάτοικοι της Φινλανδίας οφείλουν να καταβάλουν φόρο εισοδήματος για όλα τα εισοδήματα που αποκτούν στη Φινλανδία και στην αλλοδαπή. Πάντως, η Φινλανδία έχει συνάψει συμφωνίες με όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη προκειμένου να αποφευχθούν οι περιπτώσεις διπλής φορολογίας επί του ίδιου εισοδήματος. Εάν συνεπώς αποκτηθούν εισοδήματα σε άλλο κράτος μέλος, ο φορολογούμενος υποχρεούται καταρχήν να καταβάλει φόρο για τα εν λόγω εισοδήματα μόνο σε αυτό το κράτος μέλος [7].

Φορολογητέα είναι τα εισοδήματα που αποκτώνται κατά τη διάρκεια ενός φορολογικού έτους (συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος). Το φορολογητέο εισόδημα διαιρείται σε δύο κατηγορίες: εισόδημα από κεφάλαιο και εισόδημα από εργασία. Το εισόδημα από κεφάλαιο υπόκειται στον εθνικό φόρο εισοδήματος και φορολογείται με ενιαίο συντελεστή. Το εισόδημα από την εργασία υπόκειται στον εθνικό φόρο εισοδήματος και φορολογείται βάσει προοδευτικού συντελεστή, καθώς και σε δημοτικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται βάσει αναλογικού συντελεστή. Κατά τον υπολογισμό του φόρου, προβλέπεται η δυνατότητα έκπτωσης δαπανών, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει η δυνατότητα και άλλων εκπτώσεων και εκπτώσεων φόρου ανάλογα με την προσωπική σας κατάσταση [7].

Προβλέπεται κράτηση φόρου στην πηγή βάσει ενιαίου συντελεστή για τα κέρδη από εγχώριες εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου. Ο φόρος αυτός αφαιρείται από τον συνολικό φόρο εισοδήματος που πρέπει να καταβάλει ο φορολογούμενος. Επίσης, για τους περισσότερους τόκους από καταθέσεις σε φινλανδικές τράπεζες και τις επενδύσεις σε ομόλογα του φινλανδικού δημοσίου παρακρατείται φόρος στην πηγή, ο οποίος υπολογίζεται βάσει ενιαίου συντελεστή. Το υποκείμενο στο φόρο αυτό εισόδημα δεν αποτελεί μέρος της φορολογικής βάσης για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος και το κεφάλαιο δεν συμπεριλαμβάνεται στη φορολογική βάση, η οποία υπολογίζεται για τον φόρο περιουσίας [7].

Για τους μισθωτούς ο εργοδότης παρακρατεί φόρο εισοδήματος από τις αμοιβές ή τον μισθό και τον καταβάλλει για λογαριασμό τους στην φορολογική αρχή. Ο εν λόγω παρακρατούμενος φόρος αφαιρείται από τον συνολικό οφειλόμενο φόρο εισοδήματος για ολόκληρο το έτος και για πολλούς μισθωτούς η κράτηση αυτή σημαίνει πλήρη και οριστική εξόφληση του οφειλόμενου εκ μέρους τους φόρου εισοδήματος [7].

Οι αυτοαπασχολούμενοι οφείλουν να προκαταβάλουν φόρο έναντι των εισοδημάτων τους σύμφωνα με ένα σύστημα εκτίμησης του φόρου για το τρέχον έτος, το οποίο βασίζεται στην αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση του προηγούμενου έτους. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται σε δόσεις και τα σχετικά ποσά αφαιρούνται στο τέλος του έτους από τον συνολικό φόρο εισοδήματος [7].

Οι φορολογούμενοι οφείλουν να συμπληρώσουν φορολογική δήλωση μέχρι τις 31 Ιανουαρίου του έτους που ακολουθεί το φορολογικό έτος και οι φορολογικές αρχές αποστέλλουν εκκαθαριστικό σημείωμα μέχρι τις 31 Οκτωβρίου του ίδιου έτους [7].

Είναι επίσης δυνατή η αποκαλούμενη διαδικασία της αξιολόγησης του φόρου, στο πλαίσιο της οποίας οι φορολογικές αρχές κάνουν πρόταση αξιολόγησης του φόρου, η οποία πρέπει να ελεγχθεί, να διορθωθεί και να συμπληρωθεί από τον φορολογούμενο ανάλογα με την περίπτωση. Η πρόταση αυτή συνιστά τη φορολογική δήλωση. Εάν πρέπει να καταβληθεί επιπλέον φόρος πέραν των ήδη καταβληθέντων βάσει των συστημάτων κράτησης στην πηγή ή εκτίμησης, αυτός πρέπει να καταβληθεί σε δύο δόσεις: η πρώτη στο τέλος του έτους που ακολουθεί το φορολογικό έτος και η δεύτερη στις αρχές του επομένου έτους [7].

Ακόμη, τα μέλη της ευαγγελικής ή λουθηρανικής εκκλησίας ή της ορθόδοξης εκκλησίας υπόκεινται σε εκκλησιαστικό φόρο επί των εισοδημάτων τους βάσει ενιαίου συντελεστή. Οι συντελεστές ποικίλλουν ανάλογα με τον τόπο κατοικίας του φορολογουμένου [7].

Εάν η καθαρή περιουσία (δηλαδή η συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων μετά την αφαίρεση των υποχρεώσεων) του φορολογούμενου υπερβαίνει ένα ελάχιστο ποσό στις 31 Δεκεμβρίου του φορολογικού έτους, πρέπει να καταβληθεί και φόρος περιουσίας, ο οποίος υπολογίζεται βάσει ενιαίου συντελεστή [7].

Ο φόρος ακίνητης περιουσίας υπολογίζεται βάσει της αξίας του ακινήτου και την είσπραξή του αναλαμβάνουν οι δημοτικές αρχές. Οι σχετικοί συντελεστές ποικίλλουν ανάλογα με τον τόπο κατοικίας του φορολογουμένου [7].

Εάν γίνει μεταβίβαση περιουσίας είτε μέσω κληρονομιάς, είτε μέσω δωρεάς μεταξύ ζώντων, πιθανώς να χρειαστεί να καταβληθεί φόρος, ο οποίος υπολογίζεται βάσει της τρέχουσας αξίας του περιουσιακού στοιχείου [7].

2.6. Παραμεθόριοι εργαζόμενοι

Η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζεται και στους παραμεθόριους εργαζομένους, δηλαδή στα άτομα που εργάζονται σε κάποια χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαφορετική από εκείνη στην οποία διαμένουν. Ωστόσο, ο ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου είναι δυνατόν να ποικίλλει ανάλογα με τον τομέα (π.χ. φορολογικό δίκαιο, δικαίωμα διαμονής, κοινωνική νομοθεσία, κτλ.).

Λόγω της ειδικής κατάστασης των παραμεθόριων εργαζομένων, οι οποίοι εξ ορισμού απασχολούνται σε μία χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία διαμένουν, το κοινοτικό δίκαιο δεν απαιτεί από την χώρα εργασίας την έκδοση αδειών διαμονής. Πάντως, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εκδίδουν μια ειδική άδεια [7].

Η έννοια του παραμεθόριου εργαζομένου δεν ορίζεται με ιδιαίτερα σαφή τρόπο όσον αφορά στο δικαίωμα διαμονής. Ως παραμεθόριος εργαζόμενος νοείται οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο, ενώ έχει την κατοικία του σε κάποιο κράτος μέλος, στο οποίο συνήθως επιστρέφει καθημερινά ή τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα, εργάζεται σε ένα άλλο κράτος-μέλος [7].

Οι κοινοτικοί κανόνες για την κοινωνική ασφάλιση περιλαμβάνουν συγκεκριμένες διατάξεις για τους παραμεθόριους εργαζομένους. Ο κοινοτικός ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου (που χρησιμοποιείται στην κοινοτική νομοθεσία για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης) αναφέρει ότι πρόκειται για μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους, οι οποίοι ασκούν κάποια επιχειρηματική δραστηριότητα σε ένα κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο της κατοικίας τους και στο οποίο επιστρέφουν μια φορά τουλάχιστον την εβδομάδα.

Ο παραμεθόριος εργαζόμενος καλύπτεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης κατά τον ίδιο τρόπο όπως και οι υπόλοιπες κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στις διατάξεις αυτές. Ωστόσο, ισχύουν ειδικοί κανόνες για τις παροχές ασθένειας και τα επιδόματα ανεργίας. Συγκεκριμένα, ο παραμεθόριος εργαζόμενος δικαιούται να λάβει παροχές ασθένειας σε είδος είτε στη χώρα διαμονής του, είτε στη χώρα εργασίας του. Εάν είναι άνεργος, επίδομα ανεργίας δικαιούται αποκλειστικά και μόνο στη χώρα διαμονής του [7].

Ο φόρος εισοδήματος των φυσικών προσώπων δεν είναι εναρμονισμένος σε κοινοτικό επίπεδο. Εξακολουθεί να διέπεται από τις επιμέρους εθνικές νομοθεσίες και

από πολυάριθμες διμερείς συμβάσεις με σκοπό την αποφυγή της διπλής φορολόγησης. Έστω κι αν δεν υπάρχει εναρμόνιση, αυτές οι ρυθμίσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου, ειδικότερα με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την αρχή της ίσης μεταχείρισης [7].

Δυνάμει των φορολογικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εισόδημα που αποκτούν οι παραμεθόριοι εργαζόμενοι μπορεί να φορολογηθεί και στις δύο ή μόνο στη μία χώρα. Στην πρώτη περίπτωση, ο φόρος που καταβάλλεται στη μία χώρα λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό των φόρων που οφείλονται στην άλλη χώρα (για να αποφευχθεί η διπλή φορολόγηση του ίδιου εισοδήματος). Ο ορισμός του παραμεθόριου εργαζομένου είναι ιδιαίτερα περιοριστικός στο συγκεκριμένο θέμα και, πολύ συχνά εξαρτάται, ανάλογα με την εφαρμοστέα σύμβαση, από το εάν ο εργαζόμενος κατοικεί και/ή απασχολείται σε μία παραμεθόριο περιοχή και πόσο συχνά επιστρέφει στη χώρα διαμονής του [7].

Όταν οι εργαζόμενοι που δεν κατοικούν μόνιμα στη χώρα απασχόλησής τους (η κατηγορία αυτή μπορεί να είναι ευρύτερη από εκείνη των παραμεθόριων εργαζομένων) φορολογούνται στη χώρα αυτή, η αρχή της μη διάκρισης που προβλέπεται στο κοινοτικό δίκαιο την υποχρεώνει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, να τους αντιμετωπίζει με τον ίδιο τρόπο με τους εργαζομένους που είναι μόνιμοι κάτοικοι. Αυτό συμβαίνει όταν ένας εργαζόμενος που δεν είναι μόνιμος κάτοικος βρίσκεται σε συγκρίσιμη κατάσταση με εκείνη ενός μόνιμου κατοίκου, δηλαδή όταν αποκτά το σύνολο ή σχεδόν το σύνολο των εισοδημάτων του στη χώρα εργασίας του και τα εισοδήματά του στη χώρα διαμονής του δεν είναι επαρκή ώστε να φορολογηθούν. Λαμβάνονται επίσης υπόψη η προσωπική και η οικογενειακή τους κατάσταση. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η χώρα απασχόλησης πρέπει να παρέχει στους εργαζομένους που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι τις ίδιες φορολογικές ελαφρύνσεις, λόγω οικογενειακής κατάστασης, με αυτές που παρέχει στους μόνιμους κατοίκους.

Η φορολογική μεταχείριση των παραμεθόριων εργαζομένων είναι μάλλον πολύπλοκη. Για το λόγο αυτό είναι προτιμότερο να ζητούνται συμβουλές από την τοπική φορολογική υπηρεσία στον τόπο εργασίας ή σε κάποιον ειδικό για φορολογικά θέματα.

Εάν ο παραμεθόριος εργαζόμενος δεν διαμένει στη Φινλανδία, αλλά εργάζεται εκεί, η Φινλανδία συνήθως έχει το δικαίωμα να φορολογήσει το εισόδημα που προέρχεται

από την απασχόλησή του (μολονότι αυτό μπορεί να εξαρτάται από το χρόνο παραμονής του στη Φινλανδία). Ο μετακινούμενος μπορεί να δικαιούται ορισμένες ή όλες τις φορολογικές απαλλαγές που παρέχονται στους κατοίκους κατά τον υπολογισμό της οφειλής του, όσον αφορά στους φινλανδικούς εθνικούς και δημοτικούς φόρους εισοδήματος, που παρακρατούνται στην πηγή από τον εργοδότη.

Εάν ο παραμεθόριος δεν διαμένει στη Φινλανδία, αλλά είναι εκεί αυτοαπασχολούμενος, η Φινλανδία μπορεί να δικαιούται να φορολογήσει το εισόδημα που προέρχεται από τη μη μισθωτή απασχόλησή του (καθώς και άλλα εισοδήματα από δανικές πηγές). Ο μετακινούμενος μπορεί επίσης να δικαιούται ορισμένες ή όλες τις φορολογικές απαλλαγές που παρέχονται στους κατοίκους. Ο φόρος συνήθως καταβάλλεται μέσω ενός συστήματος προκαταρκτικών εκτιμήσεων σε δέκα μηνιαίες δόσεις.

2.7. Σχόλια-Παρατηρήσεις

Η Φινλανδία παρέχει ιδανικές συνθήκες για την απασχόληση των μηχανικών, ειδικά σε τομείς που άπτονται της έρευνας και των τεχνολογικών εξελίξεων. Η οικονομική κατάσταση της χώρας σήμερα, αλλά και οι προβλέψεις για τη μελλοντική της πορεία εξασφαλίζουν γρήγορη απορρόφηση στην αγορά εργασίας με ικανοποιητικές απολαβές.

2.8. Χρήσιμες διευθύνσεις

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται συνοπτικά οι κυριότερες χρήσιμες διευθύνσεις για τη Φινλανδία.

Πληροφορίες για τη Φινλανδία <u>Υπουργεία και δημόσιοι οργανισμοί</u>	www.finland.fi , www.suomi.fi , virtual.finland.fi
Ministry of Agriculture and Forestry	www.mmm.fi
Ministry of Defence	www.defmin.fi/
Ministry of Education	www.minedu.fi
National Advisory Board on Research Ethics	www.pro.tsv.fi/tenk/english1.html
Ministry of the Environment	www.ymparisto.fi/eng/moe/moe.html
Government Institute for Economic Research (VATT)	www.vatt.fi
Ministry of Finance	www.vm.fi
Statistics Finland	www.tilastokeskus.fi
Tax Administration	www.vero.fi/
Directorate of Immigration	www.uvi.fi/englanti/index.htm
Ministry of the Interior	www.intermin.fi/en
Ministry of Justice	www.om.fi/333.htm

Ministry of Foreign Affairs	www.formin.finland.fi/english/
Ministry of Labour	www.mol.fi/english/index.html
Office of the Ombudsman for Minorities	www.mol.fi
Advisory Board on Health Care and Ethics (ETENE)	www.etene.org/e/index.shtml
Central Pension Security Institute	www.etk.fi/english/etusivu.asp
Institute of Occupational Health	www.ttl.fi/internet/english
Ministry of Social Affairs and Health	www.stm.fi/Resource.phx/eng/index.htm
Ministry of Trade and Industry	www.ktm.fi/english
Ministry of Transport and Communications	www.mintc.fi/
Prime Minister's office	www.sivut.fi

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1]: Ιστοσελίδα “your window in Finland-virtual Finland” www.virtual.finland.fi
- [2]: Ministry of Education, “Practical information about living and studying in Finland”, 2002.
- [3]: Στατιστική Υπηρεσία Φινλανδίας, “Statistics Finland, Price statistics”, www.stat.fi
- [4]: “Issues to consider before moving to Finland: expatriate issues”, έκδοση του Υπουργείου Εργασίας στο διαδίκτυο, www.mol.fi/migration/engopas.pdf.
- [5]: Ιστοσελίδα www.eurocadres.org/mobilnet
- [6]: Ιστοσελίδα www.opintoluotsi.fi
- [7]: Ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <http://citizens.eu.int>
- [8]: Στατιστική Υπηρεσία Φινλανδίας, “Statistics Finland, Labour Force Survey”, www.stat.fi
- [9]: Ministry of Labour, “Finland’s National Action Plan for Employment 2003”, 20.10.2003.
- [10]: Ministry of Labour, “Annual Report 2002”, 22.9.2003.
- [11]: Advisory Board for Ethic Relations, “Facts for foreigners working in Finland”, 2002.
- [12]: AKAVA, SAK, STTK, “Guide for foreigners working in Finland”, 2002.
- [13]: The Finnish Association of Graduate Engineers, www.tek.fi
- [14]: The Union of Professional Engineers in Finland, www.insinooriliito.fi
- [15]: The Association of Finnish Architects, www.safa.fi
- [16]: CIMO, “Universities in Finland 2003-a brief guide”, 2003.
- [17]: Invest-in-Finland, “Finland’s labour force responds to new challenges”, 30.06.2003.
- [18]: Collegi d'Arquitectes de Catalunya, έρευνα της COAC (UIA) για λογαριασμό του ισπανικού της τμήματος με αντικείμενο τις σπουδές και το επάγγελμα του αρχιτέκτονα στην Ευρώπη, 2000.